

na glas se zahvaljevati Bogu in svojemu dobrotniku Ljudevitu, ki zdaj v daljnjej deželi, v svojej domačiji, zopet srečno in veselo živi. Od samega veselja ni vedel, kaj bi storil, da bi to veliko darilo svojemu dobrotniku vsaj nekoliko povernil. Mislil si je, nič nimam in ko bi tudi kaj imel, vsaj bi Ljudevit tako ne hotel nič vzeti od nas, kteremu so vse naše poprejšne reve in nadloge dovolj znane. Zatorej molili bomo za-nj, in koj danes pojedemo iz tega namena v cerkev.

Približala se je polnoč. Vsa Martinova družina gré praznično opravljena v cerkev ter se zahvaljuje v gorečej molitvi dobrotljivemu Bogu in ga prosi naj podeli dobrotniku Ljudevitu vse dobro na tem in na unem svetu.

Ko pridejo od polnočnic domu, nagovoré oče Martin svoje otroke takole: „Glejte, ljubi moji otroci! Včeraj o tem času se nam še sanjalo ni, da nam bode dobrotljivi Bog po Ljudevitu tako veliko dobroto naklonil. Bili smo še v velikih skerbéh, kako bomo obhajali božične praznike, kje si bomo iskali prihodnje stanovanje, kajti pod ptujo streho nam ne kaže dolgo ostati, s čim se bomo čez dolgo zimo preživali, kje obleko in obutal vzeli itd. A vse to je naš nebeški Oče drugače obrnil in nam za majhno dobro delo, katero smo revnemu vojaku skazali, veliko plačilo podaril. Bodimo torej vedno hvaležni Bogú in našemu dobrotniku Ljudevitu. Učite se pa tudi iz tega, da včasih že na tem svetu za majhno dobroto veliko plačilo prejmemo, ako pa na tem svetu ne, dobimo gotovo še veliko večje plačilo na unem svetu — v nebesih.“

Bukovski Tone.

Skušnja.

Kilijan, ubog dijak, potuje na šolske počitnice domú in prenoči v nekem mlinu. Gola klop v spodnjem sobi mu je bila postelj. O polnoči se prebudi in sliši zraven sebe na steni nekaj pikljati. Ozré se in vidi, da je sreberna urica, ki visi na steni in jo luna kaj lepo obséva.

Sreberna ura ga je zeló mikala, misli jo pobasati in skoz okno se zmuzniti, ali vést ga opominja: Ne kradi! Želja lepo uro imeti prihaja zmiraj večá; pa Kilijan, da bi se premagal, skoči mahoma iz klopi, splazi se skoz okno in — odide.

Ko je bil nekoliko sto korakov daleč, ga sreberna ura v drugič mika in vabi; žal mu je, da je tako lepo pustil na steni in že se je mislil nazaj poverniti. Pa vést ga zopet opominja; Kilijan jo posluša, premaga skušnjavo in serčno maha naprej.

Mesec zatone za goró in nastala je strašna temá. Kilijan zgreší pot, zabrede v neko môčvirje, a naposled vendar dospé do nekega hribea. Truden se vleže na hribcu in kmalu prav sladko zaspi. V jutro zgodaj ga pa neko čudno krokanje zbudi in ko oči odpré, spreleti ga strah in groza.

Ležal je pod vislicami, na kterih je visel razbojnik in cela tropa krokarjev se je pasla na njem. Zdélo se mu je, kakor bi slišal neki notranji glas,

ki mu pravi: Gléj ravno taka osoda bi zadela tudi tebe, ako se bi navadil krasti. — Kilijan poklekne in Bogu živo obljubi, da se bo tudi vprihodnje vsakej skušnjavi v greh krepko zoperstavljal.

Kroti človek! poželjenje,
Da ne prideš v pogubljenje.

(Po K. Šmidu.)

Karol Véliki in Vitekind.

(Zgodovinska čertica.)

Vera in ljubezen ste močnejši nego meč. Tega Karol Véliki ni pomislil, ko je hotel junaško ljudstvo Saksoncev ukloniti svojemu žezlu in ga s silo primorati, da se poprime kerščanske vere. V marsikateri kervavej bitki je premagal hrabre Saksonce, razrušil njihove malike, vjel njihove plemenitaže ter jih odpeljal kot vjetnike s seboj. V sredi njihove dežele je zidal terdnjave, dajal jim je vojaške in civilne poglavarje izmed svojega ljudstva in s silo je gual večkrat cele trume Saksoncev k svetemu kerstu. A pri vsem tem vendar ni mogel mogočni cesar zatreti vere in ljubezni, ki ju je imel Saksonski národ do svojih starih poganskih bogov, kajti v njihovem serci globoko vkoreninjeni vera in ljubezen ste bili močnejši nego Vélikega cesarja ostri meč. Pa vsaj tudi ni bilo mogoče brez prepričanja in pravega spoznanja sprijazniti saksonskega ljudstva z našo vero, to nebeško lučjo, ki nam je prisijala po Kristusu v žalostno tmino poganstva. Komaj je bil mir sklenjen in komaj se je podal Karol Véliki proti Italiji, da bi pomiril ondotne upornike, ko se zopet spuntajo Saksonci ter se kristjanstvu, katero so le po imenu poznali, odpovedó in vse tuje poveljnike pomoré. Z velikimi četami prihrujejo pod vodstvom svojega vojvode Vitekinda v lepe dežele frankovskega kralja. Ko Karol Véliki to novico zasliši, sklene kervavo se maščevati nad Saksonci in upornike s silo in mečem nazaj pripeljati k veri, s katero je bila vsa njegova duša napolnjena. Naglo hité iz Italije, razkropi sovražne čete, vjame 4500 Saksoncev ter zapové vsem na enem mestu glave odsekati. Ako bi se bil deržal milejše kristjanske poti, gotovo bi bil svoj lepi in vzvišeni namen poprej in brez prelivanja tolike kervi dosegel. Karol Véliki pa je preveč zaupal na svojo moč, kateri se ni nihče zoperstavljati mogel, ter je mislil, da bo to grozovito dejanje nepokorneže za vselej ukrotilo, ter se bodo radi udali njegovej volji. Pa temu ni bilo takó, marveč dosegel je ravno nasprotno. Saksonci se vzdignejo in prihrujejo iz najdaljših krajev ter se zarotijo grozovito se maščevati nad sovražnikom svoje vere in svoje prostosti. Prisegli so pred svojim malikovalskim duhovnom in ta prisega je neki še dandanes shranjena v Goslarji kakor živa priča njihovega nekdanjega serda in sovrašstva. Prisega se je glasila tako-le: „Sveti, veliki Vodan! pomagaj nam in našemu stotniku Vitekindu, pa tudi našim manjšim voditeljem, proti sovražnemu Karolu Vélikemu, ostudnemu mesarju. Dali ti bomo enega tura (bivola), dve ovcí